

# B.TX

## Soliq solish asoslari

2025 yilgi imtihon namunasi



## Mundarija

|                              |    |
|------------------------------|----|
| A BO'LIMI. TESTLAR.....      | 2  |
| B BO'LIMI. SSENARIYLAR ..... | 14 |
| A-BO'LIMI. TESTLAR .....     | 20 |
| B-BO'LIMI. SSENARIYLAR.....  | 29 |

## B.TX Soliq solish asoslari



### E'tibor bering!

Sinov imtihonining testlari va topshiriqlari 2025 yil 1 yanvar holatiga ko'ra amalda bo'lgan me'yoriy-huquqiy hujjatlarga asoslangan.



### E'tibor bering!

Topshiriqlarni yechishda javoblar yozuvi qoidalarini inobatga oling. Agar topshiriq shartida raqamlar ming hisobida ko'rsatilgan bo'lsa, javob ham ming hisobida ko'rsatilishi kerak.

## A BO'LIMI. TESTLAR

### Savollar

#### 1-savol

**Quyidagi me'yoriy-huquqiy hujjatlarni yuridik kuchining kamayishi tartibida joylashtiring:**

1. Prezidentning 30.01.2025 yildagi «Chorvachilik va parrandachilikni qo'llab-quvvatlash, sohada yuqori qo'shilgan qiymat yaratish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-34-son qarori
2. Soliq qo'mitasining 2024 yil 26 iyundagi «Yuridik shaxslarni yirik soliq to'lovchilar toifasiga kiritishning mezonlarini belgilash to'g'risidagi nizomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida»gi 2024-08-son qarori
3. Soliq kodeksi
4. Vazirlar Mahkamasining 26.12.2024 yildagi «O'zbekiston Respublikasida elektron tijorat sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 885-son qarori
5. Xalq deputatlari Toshkent shahar Kengashining 26.12.2024 yildagi «2025 yil uchun Toshkent shahar mahalliy byudjetini tasdiqlash to'g'risida»gi VII-4-024-14-0-K/24-son qarori

A. 3, 1, 4, 2, 5

B. 1, 3, 4, 2, 5

C. 4, 1, 3, 5, 2

D. 3, 4, 2, 3, 5

## 2-savol

Soliq kodeksining 369-moddasida «Jami daromadga kiritilmaydigan daromadlar» qonun hujjatlarida belgilangan me'yorlar doirasida soliq agenti tomonidan xizmat safarida bo'lingan vaqt uchun to'lanadigan kundalik xarajatlar uchun haq (sutkalik pullar) soliq to'lovchining daromadi sifatida qaralmasligi haqidagi me'yor mavjud. Ushbu me'orning 369-moddadagi joylashuvini ko'rsating - xatboshi, band, qism.

- A. 3-qismning 8-bandi 5-xatboshisi
- B. 3-qismning 8-bandi 4-xatboshisi
- C. 1-qismning 19-xatboshisi
- D. 3-qismning 8-xatboshisi

## 3-savol

Hisobot oyi uchun aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha hisobotni taqdim etish muddatining so'nggi (15-sana) kuni yakshanba kuniga to'g'ri keldi. Qaysi kun hisobotni taqdim etishning so'nggi kuni hisoblanadi? (1.2 E-b.)

- A. yakshanba, 15-sana
- B. shanba, 14-sana
- C. juma, 13-sana
- D. dushanba, 16-sana

## 4-savol

Quyida sanab o'tilgan qaysi vaziyat (vaziyatlar)da qat'iy belgilangan summada aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi bo'lgan korxona soliq agenti sifatida ish yuritadi?

- A. jismoniy shaxs bo'lgan ta'sischiga dividendlar to'lashda
- B. komissioner bo'lgan yakka tartibdagi tadbirkorga mukofot to'lashda
- C. jismoniy shaxs bo'lgan ijaraga beruvchiga ijara to'lovini to'lashda
- D. o'zini o'zi band qilgan shaxsga u ko'rsatgan xizmatlar uchun daromad to'lashda

## 5-cavol

Korxona yuridik va jismoniy shaxslar bilan ko'chmas mulk ijarasi shartnomalarini tuzadi:

- 1-sonli shartnomani u ijaraga beruvchi sifatida tuzadi, ijaraga oluvchi – yuridik shaxs;
- 2-sonli shartnomani u ijaraga beruvchi sifatida tuzadi, ijaraga oluvchi – yakka tartibdagi tadbirkor bo'lmagan jismoniy shaxs;
- 3-sonli shartnomani u ijaraga beruvchi sifatida tuzadi, ijaraga oluvchi – yakka tartibdagi tadbirkor;
- 4-sonli shartnomani u ijaraga oluvchi sifatida tuzadi, ijaraga beruvchi – yuridik shaxs;
- 5-sonli shartnomani u ijaraga oluvchi sifatida tuzadi, ijaraga beruvchi – yakka tartibdagi tadbirkor bo'lmagan jismoniy shaxs.

Korxona qaysi ijara shartnomalarini ijara.soliq.uz servisi orqali soliq organlarida hisobga qo'yishi kerak?

- A. 1, 2, 3
- B. 1, 2, 3, 4, 5
- C. 1, 3, 4
- D. 2, 5

## 6-cavol

Soliq solish obyektlari va soliq solish bilan bog'liq obyektlarning alohida-alohida hisobini yuritishning qanday usullari mavjud?

- A. mutanosib usul
- B. me'yoriy usul
- C. hisoblash usuli
- D. to'g'ridan-to'g'ri hisobga olish usuli

## 7-cavol

Tekshiruvdan oldingi tahlil chog'ida soliq organi korxona taqdim etgan soliq hisobotida tafovutlarni aniqladi. 13 iyul kuni (payshanba kuni) korxonaga soliq to'lovchining shaxsiy kabineti orqali soliq hisobotiga tegishli tuzatishlar kiritish to'g'risida xabarnoma yuborildi. Shu kunning o'zida korxonaning bosh buxgalteri xabarnoma bilan tanishdi. Korxona qaysi sanadan kechiktirmay aniqlashtirilgan soliq hisobotini yoki aniqlangan tafovutlarning asosnomasini taqdim etishi kerak?

- A. 27 iyul
- B. 22 iyul
- C. 26 iyul
- D. 24 iyul

## 8-cavol

O'zbekistonning rezident va nerezident bo'lgan jismoniy shaxslarga soliq solishdagi farqlar nimadan iborat?

- A. mehnat shartnomalari (kontraktlari) va fuqarolik-huquqiy xususiyatdagi shartnomalar bo'yicha rezidentlar va nerezidentlarning daromadlariga turli soliq stavkalari bo'yicha soliq solinadi
- B. nerezidentlarning daromadlariga Soliq kodeksida nazarda tutilgan soliq imtiyozlari qo'llanilmagan holda soliq solinadi
- C. rezidentlarning dividend tarzidagi daromadlariga boshqa korxonalarda ishtirok etishdan olingan dividendlarni hisobga olish tamoyili bo'yicha soliq solinadi. Nerezidentlarning dividendlariga soliq solishning bunday tartibi qo'llanilmaydi
- D. rezidentlarning mol-mulkni ijaraga berishdan olingan daromadlariga qonunchilikda belgilangan ijara to'lovining eng kam stavkalarini hisobga olgan holda soliq solinadi. Nerezidentlarning shunga o'xshash daromadlariga soliq solishning bunday tartibi qo'llanilmaydi

## 9-savol

Hisobot oyi uchun korxona xodimlarga quyidagi daromadlarni hisobladi:

- haqiqatda bajarilgan ish uchun ish haqi – 120 000 ming so'm;
- faxriy unvon uchun ustama – 500 ming so'm;
- vaqtinchalik mehnatga layoqatsizlik nafaqasi – 500 ming so'm;
- korxonaning mukofotlash to'g'risidagi nizomiga muvofiq chorak yakunlari bo'yicha mukofot – 10 000 ming so'm;
- tug'ilgan kun munosabati bilan mukofot – 1 000 ming so'm;
- isitish tizimining shikastlanishi munosabati bilan kvartirani qisman ta'mirlash uchun moddiy yordam – 2 000 ming so'm;
- farzand tug'ilishi munosabati bilan moddiy yordam – 3 000 ming so'm;
- ovqatlanish uchun qo'shimcha to'lov – 3 000 ming so'm;
- pensioner xodimga pensiyaga qo'shimcha to'lov – 1 000 ming so'm;
- korxona muassisi bo'lgan direktorga dividendlar – 10 000 ming so'm;
- murabbiylik uchun lavozim maoshiga ustama – 1 000 ming so'm.

Korxona tomonidan hisoblangan mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar nimaga teng?

- A. 138 500 ming so'm
- B. 139 000 ming so'm
- C. 137 000 ming so'm
- D. 137 500 ming so'm

## 10-savol

Ta'sischilar umumiy yig'ilishining qaroriga ko'ra korxona ta'sischilardan biri –O'zbekiston rezidentiga 30 000 ming so'm miqdorida dividendlar hisobladi. Dividendlar to'lovi hisobiga unga 10 000 ming so'mlik qurilish materiallari beriladi. Qolgan summa pul mablag'lari bilan to'lanadi. Berilgan materiallarning tannarxi 8 000 ming so'mga teng. Shuningdek, korxona ushbu muassisdan maydoni 100 kv.m bo'lgan noturar joyni (er solig'i bo'yicha soliq solish maqsadlarida belgilangan 2-zona) ijaraga oladi. Shartnomaga asosan ijara to'lovining miqdori oyiga 7 000 ming so'mni tashkil etadi. Toshkent shahrining 2-zonasida noturar joylarni ijaraga beruvchi jismoniy shaxslar uchun soliq solish maqsadlarida belgilangan ijara to'lovining eng kam stavkasi oshiruvchi koeffisientni hisobga olgan holda umumiy maydonning 1 kv. metri uchun oyiga 90 ming so'mga teng. Ta'sischining daromadlaridan ushlab qolinishi lozim bo'lgan JShDS nimaga teng?

- A. 2 580 ming so'm
- B. 2 340 ming so'm
- C. 2 080 ming so'm
- D. 1 840 ming so'm

## 11-cavol

Fuqarolik-huquqiy xususiyatdagi shartnoma bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar uchun korxona jismoniy shaxsga yanvar oyida 8 000 ming so'm, fevral oyida 7 000 ming so'm hisobladi. Shuningdek, korxona jismoniy shaxsning 15 yoshli o'g'liga tibbiy xizmat ko'rsatilganligi uchun 2 000 ming so'm to'ladi va u uchun «Humson» sanatoriysiga 5 000 ming so'mlik yo'llanma sotib oldi. Yanvar-fevral oylari uchun jismoniy shaxsning daromadlaridan ushlab qolinishi lozim bo'lgan JShDS summasi qanday?

- A. 2 640 ming so'm
- B. 1 800 ming so'm
- C. 2 400 ming so'm
- D. 2 040 ming so'm

## 12-cavol

Korxona o'zining sobiq xodimi – mehnat layoqatini yo'qotgan II guruh nogironligi bo'lgan shaxsga sovg'a topshirdi. Quyida sanab o'tilgan qaysi holatda korxona soliq organiga bu daromadlar bo'yicha ma'lumotnoma taqdim etmasligi kerak?

- A. agar jismoniy shaxs ushbu daromaddan JShDS ushlab qolinmasligi to'g'risida ariza taqdim etsa
- B. agar sovg'aning qiymati 2,11 MHEKMdan oshmasa
- C. har qanday holatda taqdim etishi kerak
- D. agar sovg'aning qiymati 3 MHEKMdan oshmasa

## 13-savol

III guruh nogironligi bo'lgan xodimga yanvar oyi uchun 10 000 ming so'm vaqtbay to'lov hisoblandi, 3 000 ming so'mlik sovg'a topshirildi va davolanish uchun 4 000 ming so'm moddiy yordam ko'rsatildi. MHEKM = 1 155 ming so'm. Yanvar oyi uchun xodimning ShJBPHga badallari qaysi summadan hisoblanadi?

- A. 10 562,95 ming so'm
- B. 14 000 ming so'm
- C. 13 000 ming so'm
- D. 10 000 ming so'm

## 14-savol

Hisobot oyi uchun korxona xodimlarga quyidagilarni hisobladi:

- haqiqatda bajarilgan ish uchun ish haqi – 120 000 ming so'm;
- ilmiy daraja uchun ustama – 500 ming so'm;
- xodimning singlisi nikohdan o'tishi munosabati bilan unga moddiy yordam (MHEKM = 1 155 ming so'm) – 3 000 ming so'm;
- ishga borish va kelish uchun yo'lkira haqini qoplash – 3 000 ming so'm;
- pensioner xodimga pensiyaga qo'shimcha to'lov – 1 000 ming so'm;
- kasb mahorati uchun tarif stavkasiga ustama – 500 ming so'm;

- mehnatda mayib bo'lganlik bilan bog'liq zararining o'rnini qoplash bo'yicha xodimga to'lovlar: Soliq kodeksida belgilangan miqdorlarda – 5 000 ming so'm, bu miqdorlardan ortiqcha – 2 000 ming so'm, shuningdek:
- xodimga pensiyaga chiqishi munosabati bilan mukofot to'ladi – 3 000 ming so'm.

Korxona tomonidan hisoblangan ijtimoiy soliq summasi nimaga teng?

- A. 15 960 ming so'm
- B. 15 840 ming so'm
- C. 15 300 ming so'm
- D. 16 440 ming so'm

### 15-savol

Korxona 12 sentyabrda ro'yxatdan o'tkazilgan va ro'yxatdan o'tkazish paytida aylanmadan olinadigan soliq to'lashni tanladi. 30 noyabr holatiga ko'ra (ro'yxatdan o'tkazilgan kundan e'tiboran 80 kun) korxonaning jami daromadi 220 600 ming so'mni tashkil etdi. Keyingi yilda aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi sifatida qolish uchun (soliqni to'lash uchun boshqa shartlarga rioya qilinganda) korxonaning dekabr oyidagi jami daromadi qaysi chegarada bo'lishi kerak?

- A. 83 509,6 ming so'mdan ortiq bo'lmagan
- B. 85 482,5 ming so'mdan ortiq bo'lmagan
- C. 84 931,5 ming so'mdan ortiq bo'lmagan
- D. 83 333,3 ming so'mdan ortiq bo'lmagan

### 16-savol

Komissiya shartnomasi bo'yicha komissioner – aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi QQS to'lovchi bo'lgan komitentning tovarlarini realizatsiya qiladi. U QQS hisobga olingan holda jami 184 mln so'mlik tovar turkumini realizatsiya qildi. Vositachilik haqi realizatsiya qilingan tovarning umumiy summasining 10%ni tashkil etadi. Komissiya shartnomasi va realizatsiya qilish to'g'risidagi hisobotga muvofiq komitent komissionerga 20 mln so'mni – komissiya shartnomasi bo'yicha topshiriqni bajarish bilan bog'liq xarajatlarni qoplati. Bundan tashqari, komitent shartnomada bunday qoplash nazarda tutilmagan bo'lsa-da, komissionerda turgan o'z tovarini saqlash bo'yicha xarajatlarni ham 5 mln so'm miqdorida qoplati. Ushbu operatsiyadan komissionerning soliq solinadigan daromadi nimaga teng?

- A. 23,4 mln so'm
- B. 18,4 mln so'm
- C. 38,4 mln so'm
- D. 43,4 mln so'm

## 17-savol

Aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi korxona mahsulotni ko'p marta aylanadigan tarada sotadi. Yanvar oyida 200 mln so'mlik mahsulot sotildi, shu jumladan ko'p marta aylanadigan tara qiymati - 2 mln so'm. Yanvar oyi uchun aylanmadan olinadigan soliqni hisob-kitob qilishda realizatsiya qilishning butun summasi (200 mln so'm) soliq bazasiga kiritilgan. Fevral oyida realizatsiya qilishdan olingan daromad 130 mln so'mni tashkil etdi. Shuningdek, fevral oyida korxona ilgari realizatsiya qilingan 2 mln so'mlik tarani qaytarish sifatida oldi. Fevral oyi uchun aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha soliq bazasi nimaga teng?

- A. 128 mln so'm
- B. 130 mln so'm
- C. 132 mln so'm
- D. 126 mln so'm

## 18-savol

Aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi bo'lgan yetkazib beruvchi 20 iyulda 90 mln so'mlik tovarni sotdi va xaridorga yetkazib berishning butun summasiga hisobvaraq-faktura taqdim etdi. Avval 15 iyulda xaridor tovar qiymatining 15 foizi miqdorida - 13,5 mln so'm bo'nak to'lagan edi. Shartnomaga asosan, xaridor qolgan summani 25 iyulgacha to'lagan taqdirda unga sotib olingan tovar qiymatining 5 foizi miqdorida chegirma beriladi. Xaridor 23 iyulda to'lovni amalga oshirdi va shartnoma shartlariga muvofiq chegirmadan foydalandi. Ushbu vaziyatda yetkazib beruvchi tomonidan hisobvaraq-fakturalarni taqdim etish tartibi qanday?

- A. 23 iyulda 85,5 mln so'mga hisobvaraq-faktura taqdim etiladi
- B. 20 iyulda 90 mln so'mga hisobvaraq-faktura, 23 iyulda - 4,5 mln so'mga qo'shimcha manfiy hisobvaraq-faktura taqdim etiladi
- C. 15 iyulda 13,5 mln so'mga, 20 iyulda 76,5 mln so'mga hisobvaraq-faktura, 23 iyulda esa 4,5 mln so'mga qo'shimcha manfiy hisobvaraq-faktura taqdim etiladi
- D. 15 iyulda 13,5 mln so'mga, 23 iyulda - 72 mln so'mga hisobvaraq-faktura taqdim etiladi

## 19-cavol

Yanvar oyida aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi bo'lgan korxona quyidagi daromadlarni oldi:

- 4% stavka bo'yicha soliq solinadigan chakana savdodan - 100 mln so'm;
- mol-mulkni operativ ijaraga berishdan - 20 mln so'm;
- 3% stavka bo'yicha soliq solinadigan dorixonadan - 80 mln so'm;
- asosiy vositani sotishdan - 2 mln so'm.

Fevralda korxonaning daromadlari quyidagilarni tashkil etdi:

- 4% stavka bo'yicha soliq solinadigan chakana savdodan - 70 mln so'm;
- mol-mulkni operativ ijaraga berishdan - 20 mln so'm;
- 3% stavka bo'yicha soliq solinadigan dorixonadan - 100 mln so'm;
- asosiy vositani sotishdan - 3 mln so'm.

Yanvar-fevral oylari uchun ijaradan va asosiy vositani sotishdan olingan daromadlar bo'yicha aylanmadan olinadigan soliq nimaga teng?

- A. 1,77 mln so'm
- B. 1,75 mln so'm
- C. 1,57 mln so'm
- D. 1,35 mln so'm

## 20-savol

Chet el kompaniyasi Toshkent shahrida QQS to'lovchi bo'lgan O'zbekiston korxonasidan yengil avtomobilni ijaraga oladi. Qaysi holda O'zbekiston korxonasida chet el kompaniyasiga transport vositasini ijaraga berish xizmatlaridan QQS to'lash bo'yicha majburiyat yuzaga keladi?

- A. agar ijara shartnomasi 30 kundan ortiq muddatga tuzilgan bo'lsa
- B. agar chet el kompaniyasi ijaraga olingan avtomobildan O'zbekiston hududida foydalansa
- C. agar ijara shartnomasi 30 kungacha muddatga tuzilgan bo'lsa
- D. har qanday holatda, chunki korxona QQS to'lovchisi hisoblanadi

## 21-savol

QQS to'lovchi bo'lgan korxona protez-ortopediya buyumlarini ishlab chiqaradi. Soliq davrida QQS to'lovchi bo'lgan vositachi tashkilot orqali 112 000 ming so'mlik mahsulot sotildi. Komissionerga to'langan vositachiilk haqi summasi 11 200 ming so'mni tashkil etdi. Ikkala korxona tomonidan hisoblangan realizatsiya qilish bo'yicha QQSning umumiy summasi nimaga teng?

- A. 13 200 ming so'm
- B. 0 so'm
- C. 1 200 ming so'm
- D. 14 784 ming so'm

## 22-savol

QQS to'lovchi bo'lgan savdo korxonasi QQS to'lovchi bo'lgan qurilish tashkiloti bilan ombor binosini ta'mirlash bo'yicha pudrat shartnomasini tuzdi. Shartnoma shartlariga asosan pudratchi ta'mirlash ishlarini bajarishda o'z materiallaridan foydalanadi. Savdo korxonasida tannarxi 3 mln so'mlik qurilish materiallari mavjud bo'lib, ularni omborni ta'mirlashda foydalanish uchun pudratchiga realizatsiya qildi. Ta'mirlash ishlarining qiymati QQSni hisobga olmagan holda jami 112 mln so'mni tashkil etdi. Pudrat tashkiloti buyurtmachiga qanday summada QQS taqdim etadi?

- A. 13,08 mln so'm
- B. 13,8 mln so'm
- C. 12 mln so'm
- D. 13,44 mln so'm

### 23-savol

QQS to'lovchi bo'lgan korxona qayta sotish uchun tovarlarni import qiladi. Bojxona yuk deklarasiyasi may oyida rasmiylashtirildi, xuddi shu oyda import qilinganda 6 mln so'm QQS to'landi. Iyun oyida tovarlar turkumining 80 %, iyul oyida – qolgan 20 % realizatsiya qilindi. Qanday summada QQSn va qaysi oyda hisobga olish kerak?

- A. 4,8 mln so'mni iyunda va 1,2 mln so'mni iyulda
- B. 6 mln so'mni iyulda
- C. 6 mln so'mni iyunda
- D. 6 mln so'mni mayda

### 24-savol

5 oktyabrda aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi bo'lgan korxona QQS to'lovchi sifatida ixtiyoriy ravishda ro'yxatdan o'tish to'g'risida xabarnoma taqdim etdi. Ushbu korxona qanday soliqlarni va joriy yilning qaysi davri uchun to'laydi?

- A. yanvar – sentyabr oylari uchun aylanmadan olinadigan soliq, oktyabr – dekabr oylari uchun QQS va foyda solig'i
- B. 1 yanvardan 4 oktyabrgacha bo'lgan davr uchun aylanmadan olinadigan soliq, 5 oktyabrdan 31 dekabrgacha – QQS va foyda solig'i
- C. butun yil uchun aylanmadan olinadigan soliq
- D. yanvar – oktyabr oylari uchun aylanmadan olinadigan soliq, noyabr – dekabr oylari uchun QQS va foyda solig'i

### 25-savol

Sanab o'tilgan qaysi aylanmalar bo'yicha soliq to'lovchi byudjetdan qoplab olishga haqli bo'lgan QQSning manfiy summasi yuzaga kelishi mumkin emas? (6.5 E-b.)

- A. xalqaro tashishlar bilan bevosita bog'liq xizmatlar bo'yicha
- B. tovarlarni eksportga realizatsiya qilish bo'yicha
- C. soliq solishdan ozod etilgan tovarlar (xizmatlar)ni realizatsiya qilish bo'yicha
- D. realizatsiya qilish joyi O'zbekiston deb e'tirof etilmaydigan xizmatlar bo'yicha

### 26-savol

Hisobot davri uchun QQS to'lovchi bo'lgan ko'p tarmoqli korxonaning faoliyati ko'rsatkichlari quyidagicha:

- QQS hisobga olingan holda 224 mln so'm miqdorida mahsulot ishlab chiqarilgan, shu jumladan 134,4 mln so'mga realizatsiya qilingan;
- QQS hisobga olingan holda 44,8 mln so'm miqdorida tovarlar realizatsiya qilingan;
- komissiya shartnomasi bo'yicha QQS to'lovchisi bo'lmagan komitentdan realizatsiya qilish uchun 20 mln so'm miqdorida tovarlar olingan. Shundan 11,2 mln so'mga realizatsiya qilingan. Vositachilik haqi summasi – 1,12 mln so'm.

Foyda solig'ini hisoblab chiqarish maqsadida korxonaning jami daromadi nimaga teng?

- A. 161 mln so'm.
- B. 251 mln so'm.
- C. 170 mln so'm.
- D. 241 mln so'm.

## 27-savol

QQS to'lovchisi bo'lgan korxona boshqa korxona (MChJ) ustav fondiga hissa sifatida uskunani topshirmoqda. Ta'sischi o'rtasida kelishilgan uskunaning ustav fondiga hissa sifatidagi qiymati uning bozor qiymatiga muvofiq keladi va 56 mln so'mni tashkil etadi. Uskunaning tiklash qiymati – 40 mln so'm. Buxgalteriya hisobi ma'lumotlari bo'yicha hisoblangan eskirish – 12 mln so'm, soliq hisobi bo'yicha – 10 mln so'm. Topshirish paytida qayta baholash saldosi – 3 mln so'm, shu jumladan 01.01.2021 yil holatiga – 2 mln so'm. Foyda solig'ini hisoblab chiqarish maqsadida aniqlanadigan uskunani topshirishdan olingan daromad nimaga teng?

- A. 22 mln so'm
- B. 23 mln so'm
- C. 28 mln so'm
- D. 31 mln so'm

## 28-savol

Qiymati 58 400 ming so'm bo'lgan asosiy vosita 27 noyabrda foydalanishga topshirilgan. Soliq hisobida unga amortizatsiya to'g'ri chiziqli usulda 15% me'yor bo'yicha hisoblanadi. IV chorakda foyda solig'ini hisoblab chiqarish maqsadida ushbu asosiy vosita bo'yicha hisoblangan amortizatsiya summasi nimaga teng?

- A. 730 ming so'm
- B. 816 ming so'm
- C. 826 ming so'm
- D. 840 ming so'm

## 29-savol

Korxona ta'sischi'larga ularning ishtirok etish ulushlaridan kelib chiqqan holda 100 mln so'm miqdorida dividendlarni taqsimladi:

- O'zbekiston rezidentiga – 60 %;
- O'zbekiston norezidentiga – 40 %.

Ilgari korxona, boshqa kompaniyaning ta'sischi bo'lgan holda undan 70 mln so'm dividendlar olgan bo'lib, ular ilgari dividendlardan olinadigan soliqni hisob-kitob qilishda chegirib tashlanmagan. Rezident bo'lgan ta'sischi uchun dividendlar tarzidagi daromadlardan olinadigan soliq bo'yicha soliq bazasi nimaga teng?

- A. 60 mln so'm
- B. 18 mln so'm
- C. 42 mln so'm
- D. 30 mln so'm

### 30-savol

29 noyabrda korxona qiymati 400 mln so'm bo'lgan binoni sotib oldi. U bo'yicha bir oyda hisoblanadigan amortizatsiya summasi 1 mln so'mni tashkil etdi. Agar u soliq solish maqsadida 1 kv. m uchun belgilangan eng kam qiymatdan yuqori ekanligi inobatga olinsa, ushbu bino bo'yicha mol-mulk solig'i bo'yicha soliq bazasi nimaga teng? (8.2 A-b.)

- A. 66,58 mln so'm
- B. 399,5 mln so'm
- C. 72,24 mln so'm
- D. 33,33 mln so'm

### 31-savol

Korxona 1 oktyabrda qiymati 1 600 mln so'm bo'lgan binoni sotib oldi va shu oyning o'zida foydalanishga topshirdi. Binoni kadastr organida davlat ro'yxatidan o'tkazish 1 noyabrda amalga oshirildi. Hisob siyosatiga ko'ra bino bo'yicha amortizatsiya to'g'ri chiziqli usulda 3% stavka bo'yicha hisoblanadi. Mol-mulk solig'ini hisoblab chiqarish maqsadida binoning o'rtacha yillik qoldiq qiymati nimaga teng?

- A. 399 mln so'm
- B. 398 mln so'm
- C. 399,7 mln so'm
- D. 400 mln so'm

### 32-savol

Korxona 8 qavatli binoda joylashgan maydoni 400 kv.m bo'lgan noturar joyga ega. Mazkur holda er solig'i bo'yicha soliq bazasi qanday bo'ladi?

- A. 0,005 ga.
- B. 0,4 ga.
- C. 0,04 ga.
- D. 0,05 ga.

### 33-savol

2025 yil 1 yanvar holatiga ko'ra ishlab chiqarish korxonasi mulkida quyidagilar bor:

- maydoni 1000 kv.m bo'lgan er uchastkasida joylashgan ma'muriy-ishlab chiqarish binosi. Bino maydonining 5 % korxona tomonidan operativ ijaraga berilgan;
- do'konlar uchun ikkita bino. Ulardan birida (maydoni 100 kv.m) korxonaning firma do'koni joylashgan, boshqasi esa (maydoni 200 kv.m) operativ ijaraga berilgan;
- 9 qavatli binoda 270 kv.m maydonli ofis xonasi.

Korxonaning er uchastkalari joylashgan zonaga muvofiq keladigan bazaviy soliq stavkasi 298 100 ming so'mni tashkil etsa, 2025 yil uchun er solig'i hisob-kitobida qanday summa ko'rsatilishi kerak?

- A. 39 647,3 ming so'm
- B. 32 194,8 ming so'm
- C. 39 349,2 ming so'm

D. 46 801,7 ming so'm

### 34-savol

«A» qurilish korxonasi uchta obyektida qurilish ishlarini bajarmoqda:

1. pudratchi sifatida buyurtmachi «B» korxonasining obyektida santexnika ishlarini bajarmoqda;
2. buyurtmachi hamda pudratchi bo'lgan holda yangi qurilish maydonchasida turar-joy binosini qurmoqda;
3. o'z hududida ombor binosini qurmoqda, bunda ishlarning bir qismini pudratchi – «C» korxonasi bajarmoqda.

Qurilish jarayonida barcha obyektlarda suvdan foydalanilmoqda. «A» korxonasi qaysi obyektlar bo'yicha suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni to'lashi kerak?

- A. 1 va 2
- B. 2 va 3
- C. 1, 2 va 3
- D. 1 va 3

### 35-savol

Ishlab chiqarish korxonasi hisobot yilida yer osti qudug'idan 300 kub.m suvdan foydalandi. Bundan tashqari, suv o'lchash uskunalari ko'rsatkichlariga ko'ra suv quvuri tarmog'idan 100 kub.m suv sarflangan. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq summasi nimaga teng?

Qo'shimcha ma'lumot:

|                                                                             |                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| Yer usti manbalari bo'yicha soliq stavkasi                                  | 700 so'm/ kub. m                                              |
| Yer osti manbalari bo'yicha soliq stavkasi                                  | 850 so'm/ kub. m                                              |
| Hisobot yilida suv quvuri tarmog'iga kelib tushgan suv hajmlarining nisbati | yer usti manbalaridan – 90 %,<br>yer usti manbalaridan – 10 % |

- A. 326 500 so'm
- B. 325 000 so'm
- C. 338 500 so'm
- D. 334 000 so'm

## B BO'LIMI. SSENARIYLAR

### 1-ssenariy (15 ball)

O'zbekistonning soliq rezidenti bo'lgan A kichik ta'mirlash-qurilish korxonasi — aylanmadan olinadigan soliq to'lovchi.

Quyida keltirilgan barcha operatsiyalar 2025 yilning yanvar oyiga tegishli.

1. A korxonasi B korxonasidan yillik 10% bilan 1 yil muddatga, foizlarni qarzni qaytarish paytida to'lash bilan 50 mln so'm miqdorida moliyaviy qarz oldi.

Markaziy bankning qayta moliyalashtirish stavkasi quyidagini tashkil etadi (shartli ravishda):

- qarz olingan sanada – 14%;
- qarzni qaytarish sanasida – 15%.

2. Hisobot oyida korxona quyidagi ta'mirlash-qurilish ishlarini bajardi:

- markazlashtirilgan moliyalashtirish manbalari hisobidan moliyalashtiriladigan buyurtmachi obyektida joriy ta'mirlash – 160 mln so'm. Pudrat shartnomasi 15 yanvarda tuzilgan;
- bosh pudratchi sifatida buyurtmachining o'z mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladigan obyektida kapital ta'mirlash ishlari – 180 mln so'm, shu jumladan o'z kuchi bilan – 100 mln so'm. Pudrat shartnomasi 5 yanvarda tuzilgan. Hisobvara-q-fakturalar ikkala obyekt bo'yicha 31 yanvarda imzolangan.

3. 2024 yilning noyabr oyida korxona buyurtmachi uchun 200 mln so'mlik ta'mirlash ishlarini bajardi, bunda buyurtmachi faqat 100 mln so'm to'ladi, qolgan summani pudrat shartnomasiga ko'ra u 2025 yilning yanvar oyida o'tkazishi kerak edi. Moliyaviy qiyinchiliklar tufayli buyurtmachi korxonaga qarzni to'lash muddatini 2 oyga kechiktirishni iltimos qilib murojaat qildi. 25 yanvarda tomonlar pudrat shartnomasiga qo'shimcha kelishuv tuzishdi, unga ko'ra to'lov muddati 2025 yilning mart oyiga ko'chiriladi, bunda ishlar qiymati 3 mln so'mga oshiriladi.

4. Buxgalteriya hisobi ma'lumotlariga ko'ra:

- quruvchi ishchilarga haqiqatda bajarilgan ish uchun ish haqi hisoblandi – 90 mln so'm, ma'muriyatga – 30 mln so'm;
- quruvchi ishchilarga ta'til puli – 4 mln so'm, shuningdek bir nafar ishchiga nikohdan o'tishi munosabati bilan moddiy yordam – 2 mln so'm hisoblandi;
- buxgalterga oilaviy sharoitlar munosabati bilan moddiy yordam hisoblandi – 1 mln so'm, shuningdek tug'ilgan kuni munosabati bilan qiymati 2,5 mln so'm bo'lgan sovg'a berildi;
- bosh muhandisga vaqtinchalik mehnatga layoqatsizlik nafaqasi hisoblandi – 0,5 mln so'm;
- maxsus qurilish texnikasidan foydalangan holda obyektida ishlarni bajarish uchun yakka tartibdagi tadbirkor bilan fuqarolik-huquqiy xususiyatdagi shartnoma bo'yicha to'lov hisoblandi – 3 mln so'm.

MHEKM = 1,155 mln so'm.

## 1-topshiriq (1+1+2 = 4 ball)

1.1.1. Ta'riflangan vaziyatda foizlar tarzidagi daromadlarga soliq solish tartibi qanday?

- A. daromad to'lash manbaida
- B. daromad oluvchida
- C. qarz shartnomasi shartlariga qarab
- D. qarz summasiga qarab

1.1.2. Ushbu vaziyatda qarz oluvchida qarz olinishi munosabati bilan qanday daromadlar yuzaga keladi?

- A. tekin olingan mulk (xizmatlar) tarzidagi daromadlar
- B. talab qilish huquqidan o'zganing foydasiga voz kechish shartnomasi bo'yicha olingan daromadlar
- C. qarz bo'yicha mukofot tarzidagi daromadlar
- D. foizlar tarzidagi daromadlar

1.1.3. Ushbu daromadlar nimaga teng?

- A. 2 mln so'm
- B. 2,5 mln so'm
- C. 0,5 mln so'm.
- D. 5 mln so'm.

## 2-topshiriq (1+1+1 = 3 ball)

1.2.1. Korxona markazlashtirilgan manbalardan moliyalashtiriladigan obyekt bo'yicha buyurtmachiga bajarilgan ishlarning qanday qiymatini taqdim etadi?

- A. 179,2 mln so'm
- B. 160 mln so'm
- C. 340 mln so'm
- D. 380,8 mln so'm

1.2.2. Korxona boshqa obyekt bo'yicha buyurtmachiga bajarilgan ishlarning qanday qiymatini taqdim etadi?

- A. 112 mln so'm
- B. 100 mln so'm
- C. 201,6 mln so'm
- D. 180 mln so'm

1.2.3. Korxonaning soliq hisobotida xizmatlarni realizatsiya qilishdan olingan, aylanmadan olinadigan soliq solinadigan daromad sifatida ishlarning qanday qiymati aks ettiriladi?

- A. 0 so'm
- B. 260 mln so'm
- C. 340 mln so'm
- D. 100 mln so'm

### 3-topshiriq (1+1 = 2 ball)

1.3.1. Korxona pudrat shartnomasi shartlari o'zgarishi munosabati bilan aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha soliq bazasiga qanday hujjat asosida tuzatish kiritadi?

- A. tuzatilgan hisobvaraq-faktura
- B. qo'shimcha hisobvaraq-faktura
- C. o'zaro hisob-kitoblar solishtirma dalolatnomasi
- D. buxgalteriya ma'lumotnomasi

1.3.2. Ushbu tuzatishni qaysi oyning soliq hisobotida aks ettirish kerak?

- A. 2024 yil noyabr oyi
- B. 2024 yil dekabr oyi
- C. 2025 yil yanvar oyi
- D. 2025 yil mart oyi

### 4-topshiriq (1+1+1+1+2 = 6 ball)

1.4.1. Mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar nimaga teng?

- A. 124 mln so'm
- B. 125 mln so'm
- C. 124,5 mln so'm
- D. 127 mln so'm

1.4.2. Moddiy naf tarzidagi daromadlar nimaga teng?

- A. 2,5 mln so'm
- B. 3,5 mln so'm
- C. 4,5 mln so'm
- D. 5,5 mln so'm

1.4.3. Boshqa daromadlar nimaga teng?

- A. 2 mln so'm
- B. 3 mln so'm
- C. 2,5 mln so'm
- D. 3,5 mln so'm

1.4.4. Ijtimoiy soliq nimaga teng?

- A. 14,94 mln so'm
- B. 15 mln so'm
- C. 15,24 mln so'm
- D. 14,88 mln so'm

1.4.5. Daromadlarning qanday summasiga JShDS solinishi kerak?

- A. 124 mln so'm
- B. 125 mln so'm
- C. 125,1 mln so'm
- D. 125,6 mln so'm

## 2-ssenariy (15 ball)

O'zbekistonning soliq rezidenti bo'lgan event-agentligi – QQS va foyda solig'i to'lovchisi hisoblanadi.

Quyida keltirilgan barcha operatsiyalar 2025 yilning yanvar oyiga tegishli.

1. Yanvar oyida O'zbekiston Savdo-sanoat palatasining buyurtmasi bo'yicha agentlik Kuala-Lumpurda (Malayziya) va Toshkent shahrida O'zbekiston korxonalarining pulli savdo ko'rgazmalarini tashkil etdi.

2. Malayziyada bo'lgan vaqtda agentlik xodimlari event-industriyasi korxonalari uchun Malayziya tomoni tashkil etgan xalqaro konferensiyada ishtirok etishdi. Konferensiyada ishtirok etish uchun agentlik 1 000 AQSh dollari to'ladi.

Ko'rgazmani tashkil etishda agentlik Malayziya bosma nashrlari va televideniesida reklama joylashtirdi. Bu xizmatlar uchun agentlik 1 200 AQSh dollari to'ladi.

**Izoh.** Chet ellik shaxslarning xizmatlariga narxlarni tomonlar O'zbekistonda to'lanadigan QQSni hisobga olmagan holda belgilagan.

Norezident bo'lgan xizmatlarni yetkazib beruvchilarning harakatlari doimiy muassasa tashkil etilishiga olib kelmaydi. Norezidentning daromadlariga O'zbekistonda soliq solinmasligi bilan bog'liq ikkiyoqlama soliq solishning oldini olish to'g'risidagi xalqaro shartnomalarning har qanday oqibatlarini e'tiborga olmang.

3. Yanvar oyida agentlik Toshkent shahrida quyidagi tekin xizmatlarni ko'rsatdi:

- O'zbekistonning xayriya jamg'armalaridan biri uchun tadbir tashkil qilish bo'yicha. Xizmatlar tannarxi – 20 mln so'm, shunga o'xshash xizmatlarni realizatsiya qilish qiymati – QQSni hisobga olmagan holda 30 mln so'm;
- o'z xodimiga to'y tadbirini tashkil qilish bo'yicha. Xizmatlar tannarxi – 10 mln so'm, shunga o'xshash xizmatlarni realizatsiya qilish qiymati – 15 mln so'm.

4. Yanvar oyida agentlik o'z faoliyati uchun quyidagi summada tovarlar (xizmatlar) sotib oldi (yetkazib beruvchilar tomonidan taqdim etilgan hisobvara-q-fakturalarga asosan QQSni hisobga olgan holda):

- 11,2 mln so'm – Malayziyada ko'rgazmani tashkil qilish uchun;
- 56 mln so'm – Toshkentda ko'rgazmani tashkil qilish uchun;
- 5,6 mln so'm – xayriya va to'y tadbirlarini tashkil qilish uchun.

**1-topshiriq (1 + 1 = 2 ball)**

2.1.1. Agentlikning savdo ko'rgazmalarini tashkil etish bo'yicha qaysi xizmatlari QQSni hisoblab chiqarish maqsadida O'zbekistonda realizatsiya qilingan deb hisoblanadi?

- A. faqat Malayziyada ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha
- B. faqat Toshkentda ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha
- C. ikkala ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha
- D. ikkala ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha xizmatlar O'zbekistonda realizatsiya qilingan deb hisoblanmaydi

2.1.2. Agentlik savdo ko'rgazmalarini tashkil etish bo'yicha qaysi xizmatlarni o'zining QQS bo'yicha hisobotida aks ettirishi kerak?

- A) faqat Malayziyada ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha
- B) faqat Toshkentda ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha
- C) ikkala ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha
- D) ikkala ko'rgazmani tashkil etish bo'yicha xizmatlar QQS bo'yicha hisobotda aks ettirilmasligi kerak

**2-topshiriq (2 + 1 = 3 ball)**

2.2.1. Agentlik norezidentlardan olingan qaysi xizmatlar bo'yicha QQS to'lashi shart?

- A. Malayziyada konferensiyada ishtirok etish bo'yicha
- B. Malayziya OAVlarida reklama joylashtirish bo'yicha
- C. norezidentlarning hech qanday xizmatlari bo'yicha to'lashi shart emas
- D. Malayziya OAVlarida reklama joylashtirish va Malayziyada konferensiyada ishtirok etish bo'yicha

2.2.2. Agentlik norezidentlardan olingan qaysi xizmatlar bo'yicha foyda solig'i to'lashi shart?

- A. Malayziyada konferensiyada ishtirok etish bo'yicha
- B. Malayziya OAVlarida reklama joylashtirish bo'yicha
- C. norezidentlarning hech qanday xizmatlari bo'yicha to'lashi shart emas
- D. Malayziya OAVlarida reklama joylashtirish va Malayziyada konferensiyada ishtirok etish bo'yicha

**3-topshiriq (2+2+3 = 7 ball)**

2.3.1. Agentlik tekin ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha qanday summadagi QQSni byudjetga to'lashi kerak?

- A. 4,8 mln so'm
- B. 5,4 mln so'm
- C. 0 so'm
- D. 3,6 mln so'm

2.3.2. Agentlik xodimga bepul xizmatlar ko'rsatish munosabati bilan unga qanday summada moddiy naf tarzidagi daromadni hisoblaydi? (3.4 A-b.)

- A. 10 mln so'm
- B. 15 mln so'm
- C. 11,2 mln so'm
- D. 16,8 mln so'm

2.3.3. Bepul ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha xarajatlarning qanday summasi foyda solig'ini hisob-kitob qilishda chegirib tashlanmaydigan xarajatlarga kiritilishi kerak?

- A. 30 mln so'm
- B. 33,6 mln so'm
- C. 35,4 mln so'm
- D. 50,4 mln so'm

#### 4-topshiriq (3 ball)

2.4.1. Ko'rgazmalar va tadbirlarni tashkil etish uchun O'zbekistonda sotib olingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha «kiruvchi» QQSning qanday summasi hisobga olinishi kerak?

- A. 6 mln so'm
- B. 7,8 mln so'm
- C. 6,6 mln so'm
- D. 7,2 mln so'm

## A-BO'LIMI. TESTLAR

### Savollarga javoblar

#### 1-savolga javob

A.

**Javobga tushuntirish:**

*«Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida»gi Qonunning 6-moddasiga muvofiq, MHHlar yuridik kuchining kamayishi bo'yicha quyidagi tartibda joylashtirilgan:*

- *Konstitutsiya;*
- *Qonunlar, shu jumladan kodekslar;*
- *Oliy Majlis palatalarining qarorlari;*
- *Prezidentning farmonlari va qarorlari;*
- *Vazirlar Mahkamasining qarorlari;*
- *vazirliklar va idoralarning buyruqlari va qarorlari;*
- *mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari.*

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 1.2 A-bandiga qarang

#### 2-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 1.2 B -bandiga qarang.

#### 3-savolga javob

D.

**Javobga tushuntirish:**

*Agar muddatning so'nggi kuni qonunchilikka muvofiq dam olish va (yoki) ish kuni bo'lmagan kun deb e'tirof etiladigan kunga to'g'ri kelsa, dam olish kunidan va (yoki) ish kuni bo'lmagan kundan keyingi ish kuni muddatning tamom bo'lish kuni deb hisoblanadi (SK 5-m. 8-q., 86-m. 6-q.).*

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 1.2 E -bandiga qarang.

## 4-savolga javob

C.

### Javobga tushuntirish:

*Qat'iy belgilangan summada aylanmadan olinadigan soliq to'lovchidan olinadigan dividend tarzidagi daromadlarga soliq solinmaydi (SK 470-1-m. 7-q.). Yakka tartibdagi tadbirkor va o'zini o'zi band qilgan shaxs o'z daromadlaridan soliqlarni mustaqil ravishda to'laydi.*

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 1.3 D-bandiga qarang.

## 5-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 2.1 G -bandiga qarang

### Javobga tushuntirish:

*Ijara (tekin foydalanish) shartnomalarini ijaraga beruvchi ijara.soliq.uz orqali soliq organida hisobga qo'yadi (Ko'chmas mulk ijara yoki tekin foydalanish shartnomalarini davlat soliq xizmati organlarida hisobga qo'yish bo'yicha davlat xizmatini ko'rsatish ma'muriy reglamenti 7-b.)*

## 6-savolga javob

A.D.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 2.2 D-bandiga qarang

### Javobga tushuntirish:

*Soliq solish obyektlari va soliq solish bilan bog'liq obyektlarning alohida-alohida hisobi mutanosib usul yoki to'g'ridan-to'g'ri hisobga olish usuli bilan yuritilishi mumkin (SK 80-m.).*

## 7-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 2.3 C-bandiga qarang

### Javobga tushuntirish:

*Soliq to'lovchi tegishli tuzatishlar kiritish to'g'risidagi xabarnoma olingan kundan e'tiboran 10 ish kuni mobaynida aniqlashtirilgan soliq hisobotini yoki tekshiruvdan oldingi tahlil chog'ida aniqlangan tafovutlarning asosnomasini taqdim etishi shart. (SK 138-m. 7-q., 5-m. 7-q.).*

## 8-savolga javob

**B.C.**

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.1 B-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Norezidentlarning daromadlariga Soliq kodeksida nazarda tutilgan soliq imtiyozlari qo'llanmagan holda soliq solinadi (SK 366-m. 1-q. 2-b.).*

*Rezidentlarning dividend ko'rinishidagi daromadlariga boshqa korxonalarda ishtirok etishdan olingan dividendlarni hisobga olish tamoyili bo'yicha soliq solinadi. Norezidentlarning dividendlariga bunday soliq solish tartibi qo'llanilmaydi (SK 345-m.).*

## 9-savolga javob

**A.**

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.2 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlarga quyidagilar kiritilmaydi:*

- *vaqtincha mehnatga layoqatsizlik nafaqasi – 500 ming so'm;*
- *farzand tug'ilishi munosabati bilan moddiy yordam – 3 000 ming so'm;*
- *korxona muassisi bo'lgan direktorga dividendlar – 10 000 ming so'm.*

$$120\,000 + 500 + 10\,000 + 1\,000 + 2\,000 + 3\,000 + 1\,000 + 1\,000 = 138\,500$$

## 10-savolga javob

**A.**

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.4 C -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$30\,000 \times 5\% + 100 \times 90 \times 12\% = 2\,580$$

## 11-savolga javob

**A.**

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.4 B-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish va bolalar oromgohlariga yo'llanmalar bo'yicha imtiyozlar faqat korxona xodimlariga tatbiq etiladi (SK 378-m. 2, 3-b.).*

$$(8\,000 + 7\,000 + 2\,000 + 5\,000) \times 12\% = 2\,640$$

## 12-savolga javob

C.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.5 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Soliq davri tugaganidan keyin 30 kun ichida korxona to'lov manbaida soliq solinmagan moddiy naf tarzida daromad olgan jismoniy shaxslar to'g'risida ma'lumotnomani taqdim etadi (SK 389-m. 1-q. 1-b.).*

## 13-savolga javob

B.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.6 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$10\ 000 + 4\ 000 = 14\ 000$$

## 14-savolga javob

A.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 4.2 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$(120\ 000 + 500 + 3\ 000 + 3\ 000 + 1\ 000 + 500 + 2\ 000 + 3\ 000) \times 12\ \% = 15\ 960$$

## 15-savolga javob

A.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.1 B-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$1\ 000\ 000 : 365 \times (80 + 31) - 220\ 600 = 83\ 509,6$$

## 16-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$184 \times 10\ \% + 5 = 23,4$$

## 17-savolga javob

A.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 B -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Ko'p marta aylanadigan tara qiymati chegirilgan jami daromad aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha soliq bazas, bosharti uning qiymati ilgari tovarlarni realizatsiya qilishdan olingan daromad tarkibida hisobga olingan bo'lsa (SK 464-m. 1-q. 3-b.).*

$$130 - 2 = 128$$

## 18-savolga javob

B.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Hisobvaraq-faktura tovarlarni jo'natish (topshirish) kalendar sanasida taqdim etiladi. Qo'shimcha hisobvaraq-faktura yetkazib berish qiymatiga tuzatish kiritish holati yuzaga kelgan sanada taqdim etiladi (Nizom 4, 40-b., 14.08.2020 y. 489-son VMQga 2-ilova).*

## 19-savolga javob

B.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$(20 + 20) \times 4 \% + (2 + 3) \times 3 \% = 1,75$$

## 20-savolga javob

C.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.2 E-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Agar xizmatlar ijaraga berish paytida O'zbekiston hududida bo'lgan transport vositalarini qisqa muddatli (30 kungacha muddatga) ijaraga berish bilan bog'liq bo'lsa, O'zbekiston xizmatlarni realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etiladi (SK 241-m. 3-q. 8-b.).*

## 21-savolga javob

C.

Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.3 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Protez-ortopediya buyumlarini realizatsiya qilish bo'yicha aylanma QQSdan ozod qilingan (SK 243-m. 1-q. 4-b.). Bunda imtiyoz komissionerlarga tatbiq etilmaydi, chunki realizatsiya qilish bo'yicha aylanma komitentda yuzaga keladi. Komissionerda QQS bo'yicha soliq bazasi uning soliqni o'z ichiga olgan vositachilik haqi asosida aniqlanadi (SK 250-m. 1-q.).*

$$11\,200 : 112 \times 12 = 1\,200$$

## 22-savolga javob

D.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.4 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$112 \times 12 \% = 13,44$$

## 23-savolga javob

D.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.5 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Tovarlar import qilinganda to'langan QQS summasi to'langan sanada hisobga olinadi (SK 266-m. 1-q. 3-b.).*

## 24-savolga javob

D.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.1 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Yuridik shaxslar aylanmadan olinadigan soliqni qo'llashni QQSni to'lovchi sifatida ro'yxatdan o'tish uchun va bir vaqtning o'zida aylanmadan olinadigan soliqni to'lashni rad etishga doir ariza berilgan oydan keyingi oyning 1-sanasi boshlab ixtiyoriy ravishda rad etishga haqli (SK 462-m. 7-q.).*

## 25-savolga javob

S.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.5 E-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Soliq solishdan ozod etilgan tovarlar (xizmatlar)ni realizatsiya qilishda QQSning manfiy summasi yuzaga kelishi mumkin emas, chunki ushbu aylanmalar bo'yicha «kiruvchi» QQS hisobga olinmaydi (SK 267-m. 1-q. 3-b.).*

## 26-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 7.3 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$(134,4 + 44,8 + 1,12) : 1,12 = 161$$

## 27-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 7.3 B -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$56 - (40 - 10) - 56 : 112 \times 12 + 2 = 22$$

## 28-savolga javob

D.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 7.4 B-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*noyabr oyida – 4 kun uchun, dekabr oyida – 31 kun uchun*

$$58\,400 \times 15\% : 365 \times (4 + 31) = 840$$

## 29-savolga javob

B.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 7.3 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$100 \times 60\% - 70 \times 60\% = 18$$

### 30-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 8.2 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$(400 + (400 - 1)) : 12 = 66,58$$

### 31-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 8.2 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$1\,600 \times 3\% : 12 = 4$$

$$(1\,600 + (1\,600 - 4) + (1\,600 - 4 - 4)) : 12 = 399$$

### 32-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 9.2 A -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$400 : 8 : 10\,000 = 0,005$$

### 33-savolga javob

A.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 9.2 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$(1\,000 + 100 + 200 + 270 : 9) : 10\,000 \times 298\,100 = 39\,647,3$$

### 34-savolga javob

**B.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 10.1 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Yuridik shaxslarning hududida ta'mirlash-qurilish ishlarini va boshqa ishlarni bajaruvchi soliq to'lovchilar ushbu ishlarni bajarish jarayonida foydalaniladigan suv uchun soliq to'lamaydi. Ta'mirlash-qurilish ishlarini va boshqa ishlarni bajarayotganda foydalaniladigan suv hajmi uchun bu ishlar qaysi yuridik shaxslar uchun bajarilayotgan bo'lsa, o'sha yuridik shaxslar soliq to'laydi. Qurilish ishlari yangi qurilish maydonchasida bajarilgan taqdirda, qurilishda foydalaniladigan suv hajmi uchun qurilish tashkiloti soliq to'laydi. (SK 444-m. 8-q.).*

### 35-savolga javob

**A.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 10.2 B-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$300 \times 850 + 100 \times 90 \% \times 700 + 100 \times 10 \% \times 850 = 326\,500$$

## B-BO'LIMI. SSENARIYLAR

### 1-ssenariy **(15 ball)**

#### 1-topshiriq javobi

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 A-bandiga qarang

##### 1.1.1.

**B.**

**Javobga tushuntirish:**

*O'zbekistonning soliq rezidentiga to'lanadigan foizlar bunday daromadlar oluvchining soliq bazasida hisobga olinadi. Istisno – agar foizlar notijorat va byudjet tashkilotlariga mablag'larni depozitga joylashtirishidan to'lansa, ularga to'lov manbaida soliq solinadi. (SK 344-m.).*

##### 1.1.2.

**A.**

**Javobga tushuntirish:**

*Qarz olish sanasida stavkasi MBning qayta moliyalashtirish stavkasidan kam bo'lgan foizlar to'lash sharti bilan qarz olishda qarz oluvchining tekin olingan mol-mulk (xizmatlar) tarzidagi daromadi qarz olish chog'ida MBning qayta moliyalashtirish stavkasidan kelib chiqqan holda aniqlanadi (SKning 299-m. 4-q.)*

##### 1.1.3.

**A.**

**Javobga tushuntirish:**

$$50 \times (14 - 10) \% = 2$$

#### 2-topshiriq javobi

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.1 C-bandiga qarang

##### 1.2.1

**B.**

**Javobga tushuntirish:**

*Moliyalashtirishning markazlashtirilgan manbalari hisobidan obyektlar qurilishini bajaruvchi korxonalar (bundan **joriy** va kapital ta'mirlash mustasno) shartnoma tuzilgan sanadan e'tiboran QQS va foyda solig'ini to'lashga o'tishi shart (SK 462-m. 14-q.).*

### 1.2.2

D.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 A -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*180 mln so'm – bosh pudrat hajmi*

### 1.2.3

B.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 A -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$160 + 100 = 260$

## 3-topshiriq javobi

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 5.2 C-bandiga qarang

### 1.3.1

B.

**Javobga tushuntirish:**

*Soliq bazasiga tuzatish kiritish (salbiy yoki ijobiy) qo'shimcha hisobvaraq-faktura asosida amalga oshiriladi (SK 466-m. 4-q., 257-m. 4-q.).*

### 1.3.2

S.

**Javobga tushuntirish:**

*Soliq kodeksiga tuzatish kiritish ko'rsatilgan hollar yuz bergan soliq davrida amalga oshiriladi (SK 466-m 5-q.).*

## 4-topshiriq javobi

### 1.4.1

B.

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.2 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$90 + 30 + 4 + 1 = 125$

**1.4.2****A.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.2 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$2,5 - sovg'a$

**1.4.3****S.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.2 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$2 + 0,5 = 2,5$

**1.4.4****B.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 4.2 C -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$125 \times 12 \% = 15$

**1.4.5****D.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.3 D -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$90 + 30 + 4 + 1 + (2,5 - 1,155 \times 2,11) + 0,5 = 125,56295 (125,6)$

**2-ssenariy (15 ball)****1-topshiriq javobi****2.1.1****B.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.2 E -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Pulli ko'rgazmalarni tashkil etishga doir xizmatlar respublika hududida haqiqatda ko'rsatilsa, O'zbekiston hududi xizmatlarni realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etiladi (SKning 241-m. 3-q. 3-b.).*

**2.1.2****S.****Javobga tushuntirish:**

*Hisobga olish maqsadida O'zbekiston realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan ko'rsatilgan xizmatlar ham hisobotda aks ettiriladi (SK 266-m. 5-q.).*

**2-topshiriq javobi****2.2.1****S.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.4 D-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Norezidentlarning hech qanday xizmatlari bo'yicha to'lashi shart emas, sababi O'zbekiston konferensiyani o'tkazish va reklama xizmatlarini realizatsiya qilish joyi emas (SKning 241-m. 3-q. 3, 9-b.).*

**2.2.2****S.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 7.1 B-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

Norezidentlarning hech qanday xizmatlari bo'yicha to'lashi shart emas, sababi ushbu xizmatlar bo'yicha daromadlar norezidentlarning O'zbekistondagi manbalardan olingan daromadlariga kirmaydi, chunki xizmatlar O'zbekiston tashqarisida ko'rsatilgan (SK 351-m. 3-q. 2-b.).

**3-topshiriq javobi****2.3.1****B.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.4 A -bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Xizmatlarni bepul ko'rsatishda, bunday xizmat ko'rsatish iqtisodiy jihatdan o'zini oqlaydigan hollar bundan mustasno, QQS bo'yicha soliq bazasi xizmatlarning bozor qiymatidan kelib chiqqan holda aniqlanadi (SK 248-m. 3-q. 2-b.).*

$$(30 + 15) \times 12 \% = 5,4$$

**2.3.2****C.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 3.4 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Soliq to'lovchi tomonidan yuridik shaxsdan tovarlar (xizmatlar) olingan taqdirda, ularning qiymati ularni sotib olish narxidan yoki tannarxidan kelib chiqqan holda aniqlanadi, shuningdek QQSning tegishli summasi hisobga olinadi (SK 376-m. 2, 3-q.).*

$$10 \times 1,12 = 11,2$$

**2.3.3****C.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 7.4 C-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

*Foyda solig'i bo'yicha soliq bazasini aniqlashda chegirib tashlanmaydigan xarajatlar jumlasiga quyidagilar kiradi (SK 317-m.):*

*3) soliq to'lovchining jismoniy shaxsning moddiy naf tarzidagi daromadlari hisoblanadigan xarajatlari;*

*27) tekin berilgan mol-mulkning (xizmatlarning) qiymati va bunday berish bilan bog'liq bo'lgan xarajatlar (shu jumladan QQS summasi)*

$$20 + 10 + 5,4 = 35,4 \text{ (xizmatlar } t/n + QQS)$$

**4-topshiriq javobi****2.4.1****B.**

«Soliq solish asoslari» o'quv rejasining 6.5 A-bandiga qarang

**Javobga tushuntirish:**

$$(11,2 + 56 + 5,6) : 112 \times 12 = 7,8$$